

DANES-PICTA.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

166

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. generała broni K. Świerczewskiego

WYDZIAŁ WOJSK OPK I LOTNICTWA
KATEDRA TAKTYKI LOTNICTWA WSPARCIA

Główny

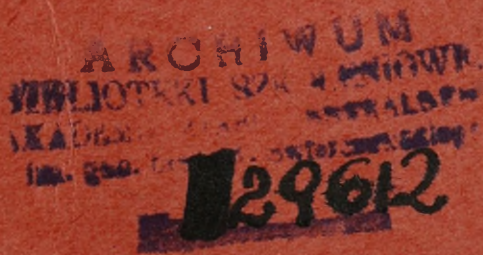

Egz. Nr 59

126

II
płk dr Eugeniusz BEJGIER

Temat: LOTNICZE WSPARCIE ARMII
OGÓLNOWOJSKOWEJ W OPERACJI ZACZEPNEJ
(Skrypt wykładu)

REMBERTÓW

MAJ

1964

Colour Chart #13

DANES-PICTA.COM

86

(16)

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. generała broni K. Świerczewskiego

WYDZIAŁ WOJSK OPK I LOTNICTWA
KATEDRA TAKTYKI LOTNICTWA WSPARCIA

Głowacz

Egz. Nr 59

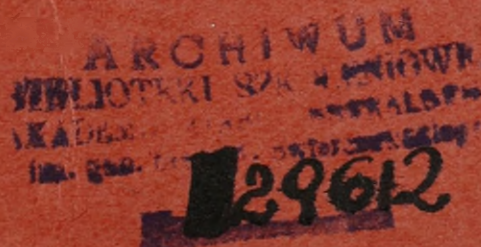
126

II

płk dr Eugeniusz BEJGIER

**Temat: LOTNICZE WSPARCIE ARMII
OGÓLNOWOJSKOWEJ W OPERACJI ZACZEPNEJ**

(Skrypt wykładu)

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

WYDZIAŁ WOJSK OPK I LOTNICTWA
KATEDRA TAKTYKI LOTNICTWA WSPARCIA

"ZATWIERDZAM"
KOMENDANT
WYDZIAŁU WOJSK OPK I LOTNICTWA

Egz.nr... 59

/-/ płk prof. Remigiusz WÓJTOWICZ

Prot. prot. 12357.

Płk dr Eugeniusz BEJGIER

Lotnicze wsparcie armii ogólnowojskowej
w operacji zaczepnej.

/Skrypt wykładu/

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
Katedra Taktyki Lotnictwa Wsparcia
12357
29612

Rembertów

m a j

1 9 6 4 r.

SPIS TREŚCI:

W s t ę p.

1. Zakres i zasady organizacji lotniczego zabezpieczenia operacji zaczepne ██████████
2. Istota lotniczego wsparcia ogniowego.
3. Charakterystyka zadań wsparcia ogniowego wykonywanych przez lotnictwo w operacji zaczepnej armii.
4. Planowanie działań bojowych lotnictwa wykonującego zadania wsparcia ogniowego w operacji zaczepnej armii.
5. Współdziałanie i dowodzenie lotnictwem wykonującym zadania wsparcia ogniowego.

Z a k o ń c z e n i e.

W S T Ę P

Od chwili, gdy po raz pierwszy wypróbowano możliwości bojowego wykorzystania aparatów latających, rozwój lotnictwa wojskowego trwa bez przerwy i nic nie wskazuje na to, że osiągnięto granicę możliwości technicznych. Przeciwnie, doskonalenie sprzętu lotniczego, doskonalenie uzbrojenia wojsk lotniczych postępuje w tempie przyspieszonym. Jednocześnie od pewnego czasu obserwuje się tendencję do redukcji stanu liczebnego lotnictwa frontowego. Główną przyczyną tej tendencji jest z jednej strony szybki rozwój broni raketowej o różnym zasięgu, z drugiej strony - wzrost skuteczności działań lotnictwa posiadającego uzbrojenie raketowe i stosującego obok środków klasycznych również środki masowego rażenia.

Masowe stosowanie broni jądrowej na współczesnym polu bitwy oraz wzrost samowystarczalności wojsk lądowych, wyposażonych w broń raketową powoduje, że rola lotnictwa w walce i operacji ulega pewnej zmianie. Zadania, które dawniej mogło wykonywać wyłącznie lotnictwo pilotowe, obecnie, w coraz większej części mogą być wykonywane przez wojska raketowe. Niemniej jednak wojska raketowe operacyjno-taktycznego przeznaczenia nie są w stanie całkowicie zastąpić lotnictwa, przede wszystkim w wykonywaniu takich zadań jak szybkie niszczenie nowo odkrytej broni raketowo-jądrowej, podchodzących

odwodów i innych obiektów ruchomych. Nieopłacalne są również działania wojsk raketowych na obiekty o małych wymiarach.

Działalność lotnictwa pilotowanego należy wiązać obecnie przede wszystkim z tymi zadaniami, których wykonanie wymaga wykorzystania takich walorów lotnictwa, jak zdolność bieżącej oceny sytuacji przez załogi w powietrzu i możliwość szybkiej reakcji na kontrprzedsięwzięcia zwalczanego obiektu. Użycie stosunkowo nielicznego lotnictwa, w warunkach masowego stosowania broni raketowej, do wykonywania zadań, które mogą być z powodzeniem wykonane przez artylerię lub przez wojska raketowe byłoby nieskuteczne i sprzeczne z zasadą ekonomii sił.

Stąży wzrost mechanizacji sił lądowych, coraz bardziej uzależnia działania na froncie od stopnia funkcjonowania służb zabezpieczających i od sprawności komunikacji. Im bardziej manewrowy staje się charakter działań tym bardziej ta zależność wzrasta. Dlatego wzrasta znaczenie działań lotnictwa na elementy nieprzyjacielskiego systemu zaopatrzenia oraz na obiekty sieci komunikacyjnej i systemu dowodzenia. Naturalnie, zadania te lotnictwo będzie wykonywało we współdziałaniu z wojskami raketowymi operacyjno-taktycznego przeznaczenia.

1. Zakres i zasady organizacji lotniczego zabezpieczenia operacji zaczepnej armii.

Udział lotnictwa w operacji zaczepnej armii zależy od roli i miejsca danej armii w operacji frontowej. Główny wysiłek lotnictwa frontowego musi być skierowany na zabezpieczenie działań armii nacierającej na głównym kierunku działań Frontu. Armia na kierunku pomocniczym korzysta z zasady z ograniczonych działań lotnictwa.

Cała działalność lotnictwa wykonującego zadania na korzyść wojsk armii w operacji zaczepnej nosi nazwę lotniczego zabezpieczenia danej operacji i jest częścią lotniczego zabezpieczenia operacji frontowej, która obejmuje następujące cztery główne grupy zadań:

- a/ walka o przewagę w broni jądrowej i w siłach stosujących tę broń;
- b/ lotnicze wsparcie ogniowe /pośrednie i bezpośrednie/ wojsk;
- c/ lotnicze rozpoznanie /operacyjne i taktyczne/;
- d/ transport lotniczy wojsk i środków materiałowych.

Organizatorem lotniczego zabezpieczenia operacji zarówno frontowej jak i armijnej jest dowódca armii lotniczej i jego sztab. Podstawę stanowi zatwierdzona przez dowódcę Frontu decyzja dowódcy armii lotniczej, opracowywana najczęściej w formie planu działań lotnictwa w operacji. Plan ten zawiera między innymi główne zadania lotnictwa frontowego, orientacyjne terminy ich wykonania oraz przewidywane natężenie działań lotnictwa w poszczególnych dniach operacji.

Ze względu na to, że lotnictwo frontowe jest stosunkowo nieliczne a zadań do wykonania jest znacznie więcej, niż pozwalają możliwości, organizacja użycia sił armii lotniczej w operacji winna zapewniać koncentrację sił lotniczych na wykonaniu zadań najważniejszych z punktu widzenia celów planowanej operacji. Rozpraszenie wysiłku na liczne zadania, prowadzi zawsze do zmniejszenia rezultatów działań lotnictwa szczególnie w warunkach wysokiej dynamiczności rozwoju sytuacji bojowej w toku operacji i w warunkach ograniczonego składu armii lotniczej. Konieczne jest zapewnienie możliwości koncentrowania sił niezbędnych dla wykonania zadań, których wykonanie posiada decydujący wpływ na przebieg i wynik operacji. Wymaganą giętkość i elastyczność w dysponowaniu posiadanymi siłami może zapewnić odpowiedni stopień centralizacji dowodzenia lotnictwem frontowym. Tak na przykład centralizacja dowodzenia działaniami lotnictwa wykonującego zadania o charakterze zaczepnym wyraża się w centralnym planowaniu całej działalności lotnictwa myśliwsko - szturmowego /lotnictwa myśliwsko - bombowego/ i lotnictwa bombowego przez sztab armii lotniczej oraz w zapewnieniu dowódcy AL możliwości bezpośredniego dysponowania całością tych sił zgodnie z planem dowództwa Frontu. Umożliwia to maksymalną koncentrację wysiłku lotnictwa dla zapewnienia realizacji ogólnych celów operacji frontowej, a jeżeli sytuacja operacyjna będzie tego wymagała, cały wysiłek lotnictwa może być skoncentrowany w pasie działań jakiegokolwiek armii ogólnowojskowej lub armii pancernej.

Główny ciężar realizacji podanych wyżej grup zadań lotniczego zabezpieczenia operacji zaczepnej spoczywa na dowództwie armii lotniczej, dla którego podstawą działania jest zamiar dowódcy Frontu określający rolę i zadania poszczególnych elementów ugrupowania operacyjnego oraz rolę i zadania lotnictwa frontowego w osiągnięciu celów operacji. Rezultaty wykonywanych przez lotnictwo zadań na korzyść frontowej operacji zaczepnej wywierają zawsze

zawsze określony wpływ pozytywny na działania wojsk poszczególnych armii. W ten sposób każdy operacyjny związek ogólnowojskowy korzysta z działalności bojowej lotnictwa, planowanej i organizowanej w skali Frontu. Ale pomoc według decyzji szczebla nadzornego nie zawsze wystarcza. W toku trwania operacji dowództwa poszczególnych armii ogólnowojskowych mogą mieć lepsze niż dowództwo Frontu warunki decydowania o użyciu lotnictwa, szczególnie w odniesieniu do zadań bezpośredniego wsparcia ogniowego i zadań rozpoznania taktycznego. Tak np. w pasie natarcia armii w zasięgu armijnych środków ogniowych mogą być nowo odkryte lub ocalałe środki rakietowo - jądrowe zagrażające bezpośrednio wojskom danej armii, będą też nę pewno odwody, które armia swoimi siłami winna zwalczać. Działalność lotnictwa związana z zadaniami określonej armii winna być podporządkowana zamiarowi dowódcy danej armii oraz winna być planowana i realizowana w ścisłym współdziałaniu z wojskami rakietowymi i artylerią danej armii.

Aby to było możliwe dowódca Frontu przydziela do dyspozycji dowódców poszczególnych operacyjnych związków ogólnowojskowych określony limit lotów bojowych lotnictwa myśliwsko - szturmowego /myśliwsko-bombowego/ lotnictwa rozpoznania taktycznego a także limit lotniczych bomb atomowych. Wielkość limitu lotów i ilość bomb jądrowych wydzielonych dla poszczególnych armii zależy od konkretnych warunków sytuacji, roli armii w operacji frontowej, ilości stosowanych w pasie natarcia armii środków jądrowych według planu Frontu, składu i możliwości AL, charakteru przewidywanego przeciwdziałania ze strony nieprzyjaciela przed frontem danej armii oraz od możliwości dowództwa danej armii w zakresie decydowania o użyciu lotnictwa w konkretnych warunkach sytuacji. Możliwe są sytuacje, że bardziej celowe okaże się nie przydzielanie armii ogólnowojskowej limitu lotów bojowych, lecz zapewnienie działań lotnictwa w/g planu szczebla nadrzędnego /Front/, mających na celu stwarzanie określonych warunków sprzyjających osiągnięciu celów operacji przez wojska armii.

Średnio około 50% całego limitu lotów bojowych lotnictwa myśliwsko - szturmowego może być w dyspozycji nacierających armii, z tego większa część z zasady w dyspozycji dowódcy armii nacierającej na kierunku głównego uderzenia Frontu. Pozostałych 50% znajduje się w dyspozycji dowódcy Frontu z przeznaczeniem do

wykonywania różnych zadań lotniczego zabezpieczenia operacji oraz jako odwód. W toku operacji, w zależności od rozwoju sytuacji dowódca Frontu może zmienić /zwiększyć lub zmniejszyć/ limit lotów bojowych przydzielony poszczególnym armiom. Limit lotów lotnictwa myśliwsko - szturmowego może być wykorzystany przez poszczególnych dowódców armii ogólnowojskowych zarówno do wykonania zadań wsparcia ogniowego, jak i do wykonania zadań rozpoznania taktycznego.

Przydzielanie limitu lotów bojowych do dyspozycji dowódców armii ogólnowojskowych nie narusza centralizacji dowodzenia lotnictwem frontowym, gdyż taktyczne związki lotnicze pozostają stale w dyspozycji dowódcy AL, który przez swój sztab określa każdorazowo /zwykle w przeddzień, na kolejny dzień operacji/ wykonawców zadań w pasie natarcia poszczególnych armii, z uwzględnieniem ogólnego planu działań lotnictwa w skali Frontu. Limit lotów bojowych może być przydzielony zawczasu na kilka dni lub ~~na~~ na całą operację armijną, co umożliwia armii ogólnowojskowej wcześniejsze rozplanowanie działań lotnictwa według zadań wykonywanych przez wojska armii w toku operacji i według dni operacji. Jednak w każdym wypadku sztab armii lotniczej w oparciu o plan Frontu z dnia na dzień informuje sztaby ogólnowojskowe o możliwościach realizacji armijnych planów w odniesieniu do użycia lotnictwa.

Tak więc zadania lotnictwa w ramach lotniczego zabezpieczenia operacji zaczepnej mogą wynikać z ogólnych celów operacji frontowej jak i z celów operacji określonej armii. Jeżeli rezultaty działań lotnictwa, planowanych na szczeblu Frontu /AL/ sprzyjają zwykle jednocześnie wykonaniu zadań przez wojska różnych armii ogólnowojskowych /APanc/ , to działalność lotnictwa prowadzona w skali jednej operacji armijnej sprzyja przede wszystkim wykonaniu zadań przez związki i oddziały danej armii ogólnowojskowej /APanc/.

Dowództwo i sztab armii lotniczej są w toku trwania operacji organizatorami i koordynatorami całej działalności lotnictwa, zarówno tej planowanej centralnie, jak i planowanej na szczeblu armii ogólnowojskowej. Aby w sztabie operacyjnego związku ogólnowojskowego rozstrzygnięcie o użyciu lotnictwa odbywało się z udziałem specjalistów sztab AL kieruje etatowe grupy współdziałania /stanowiska współdziałania lotnictwa - SWL/ do każdej armii ogólnowojskowej. Obecność wspomnianych grup przy SD dowódcy armii ogólnowojskowej umożliwia osobisty kontakt dowódcy ogólnowojskowego z

przedstawicielem armii lotniczej i zapewnia należyte współdziałanie wojsk armii z lotnictwem. Omówione grupy współdziałania są zawczasu organizowane i szkolone, aby w wypadku nieoczekiwanego wybuchu wojny stanowiły pełnowartościowy kolektyw, zdolny do rozwiązywania wspólnie z odpowiednimi oddziałami /wydziałami/ sztabu armii ogólnowojskowej spraw związanych z ogniowym wsparciem, rozpoznaniem i transportem powietrznym. Obsada i wyposażenie SWL zapewniają dowódcy SWL ciągłą orientację w rozwoju sytuacji oraz znajomość stanu i przebiegu działań lotnictwa. W składzie SWL znajdują się oficerowie /zespoły/ zajmujące się zagadnieniami: operacyjnymi, rozpoznawczymi, nawigatorskimi, łączności oraz eksploatacją posiadanego sprzętu radiotechnicznego. Grupy współdziałania winny znajdować się przy sztabach /stanowiskach dowodzenia/ poszczególnych armii ogólnowojskowych /APanc/ już w okresie zagrożenia.

Tyle na temat ogólnych zasad organizacji lotniczego zabezpieczenia operacji zaczepnej. W dalszej części skryptu zostaną rozwinięte jedynie zagadnienia dotyczące jednego z elementów /jednej z grup zadań/ lotniczego zabezpieczenia operacji, mianowicie - lotniczego wsparcia operacji. ~~Tyle na temat ogólnych zasad organizacji lotniczego zabezpieczenia operacji zaczepnej. W dalszej części skryptu zostaną rozwinięte jedynie zagadnienia dotyczące jednego z elementów /jednej z grup zadań/ lotniczego zabezpieczenia operacji, mianowicie lotniczego wsparcia ogniowego.~~

2. Istota lotniczego wsparcia ogniowego *zagadnienie 1.*

Jedną z głównych form działań lotnictwa na rzecz wojsk lądowych w walce i operacji jest lotnicze wsparcie ogniowe, realizowane przede wszystkim przez lotnictwo myśliwsko-szturmowe /lotnictwo myśliwsko - bombowe/ a także przez lotnictwo bombowe. Najogólniej rzecz biorąc, lotnicze wsparcie ogniowe armii ogólnowojskowej w operacji zaczepnej jest to wynikająca z planu danej operacji działalność ogniowa lotnictwa prowadzona od chwili przejścia wojsk armii do natarcia, aż do osiągnięcia przez nie celów operacji. Celem lotniczego wsparcia ogniowego jest zapewnienie wojskom armii warunków szybkiego pokonania oporu nieprzyjaciela przez zwalczanie obiektów, których zniszczenie lub obездwadnienie wpływa bezpośrednio lub pośrednio na osiągnięcie przez wojska armii zakładanych celów taktycznych lub operacyjnych.

Wsparcie ogniowe wiąże się ściśle z działaniami wspieranych wojsk. Zadania wykonywane przez lotnictwo w ramach wsparcia ogniowego wynikają bezpośrednio z zadań wykonywanych przez wojska armii i z warunków w jakich te zadania są przez armię wykonywane. Warunki sytuacji lądowej określają czas i sposób działań lotnictwa oraz wymagany rezultat tych działań. Charakter lotniczego wsparcia ogniowego wynika z charakteru potrzeb wojsk lądowych. W ramach wsparcia ogniowego mogą być wykonywane zadania zarówno o charakterze taktycznym /bezpośrednie wsparcie ogniowe/, jak i zadania o charakterze operacyjnym /pośrednie wsparcie ogniowe/.

Wykonywane przez lotnictwo zadania bezpośredniego wsparcia ogniowego mają na celu w zwalczanie obiektów na polu walki. Rezultaty takiej pomocy lotnictwa na rzecz wojsk lądowych wpływają z zasady bezpośrednio na przebieg i wynik walki lądowej.

Do zadań bezpośredniego wsparcia ogniowego zalicza się przede wszystkim obezwładnienie i niszczenie obiektów przeciwdziałających lub mogących przeciwdziałać wojskom w wykonaniu zadań taktycznych.

Będą to takie obiekty jak:

- środki ogniowe /artyleria i taktyczna broń raketowa/;
- taktyczne odwody nieprzyjaciela /w ramach izolacji pola walki/;
- umocnienia obronne;
- środki dowodzenia.

Zadania bezpośredniego wsparcia ogniowego lotnictwo może wykonywać na korzyść taktycznych związków i oddziałów nacierających od czoła, na korzyść desantów działających na tyłach nieprzyjaciela, a także ~~na~~ na korzyść wojsk zwalczających /likwidujących/ desanty nieprzyjaciela.

Zadania ~~bezpośredniego~~ wsparcia ogniowego wynikają z operacyjnych potrzeb pola bitwy, polegają głównie na zwalczaniu obiektów o znaczeniu operacyjnym, a rezultaty tych działań mają wpływ na przebieg i wynik operacji. Do zadań pośredniego wsparcia ogniowego zalicza się przede wszystkim:

- zwalczanie operacyjnych i operacyjno-strategicznych odwodów nieprzyjaciela, szczególnie operacyjno-taktycznej broni raketowo-jądrowej, wojsk pancernych i zmechanizowanych;
- niszczenie środków transportu oraz obiektów komunikacji lądowej, powietrznej i morskiej, w celu wzbraniania przegrupowań sił nieprzyjaciela i przeciwdziałania planowemu ich wprowadzeniu do bitwy;

- dezorganizacja systemu zaopatrzenia, polegająca na zwalczaniu obiektów tyłowych i wzbranianiu dopływu środków materiałowo-technicznego zaopatrzenia do walczących wojsk;
- dezorganizacja systemu dowodzenia polegająca na zwalczaniu stanowisk dowodzenia oraz obezwładnianiu technicznych środków dowodzenia i łączności.

Pośrednie wsparcie ogniowe posiada niewątpliwie większe znaczenie w realizacji celów prowadzonej operacji niż wsparcie bezpośrednie. Nie można jednak wykluczyć sytuacji, w których lotnictwo będzie musiało pomagać taktycznym związkom i oddziałom armii w pokonywaniu taktycznego oporu nieprzyjaciela na polu walki.

3. Charakterystyka zadań wsparcia ogniowego, wykonywanych przez lotnictwo w operacji zaczepnej armii.

Zagadnienie 2.

Zadania lotniczego wsparcia ogniowego charakteryzuje ścisła zależność od rozwoju sytuacji lądowej. Inaczej mówiąc działalność lotnictwa wykonującego zadania wsparcia zależy od warunków w jakich armia przechodzi do natarcia i wynika z faktycznego przebiegu realizacji zadań przez wojska armii.

Przyjmijmy, że nieprzyjaciel rozpoczął pierwsze działania wojenne, rozbił wojska rzutu osłony i rozwija powodzenie w głąb terytorium kraju. Zadanie bliższe armii może polegać na rozbiciu czołowych korpusów armijnych i bliskich odwodów operacyjnych oraz opanowaniu obszaru /rubieży, rejonu/ zapewniającego dogodne warunki szybkiego rozwinięcia działań w głąb terytorium nieprzyjaciela, przy jednoczesnym zerwaniu przedsięwzięć mobilizacyjnych. Zadanie dalsze armii może polegać na rozbiciu podchodzących głębokich odwodów operacyjnych, jednostek obrony terytorium kraju oraz opanowaniu obszaru zapewniającego dogodne warunki rozwijania natarcia bez przerwy operacyjnej.

Operacja armijna może rozpocząć się bojami spotkaniowymi, lub nawet bitwą spotkaniową głównych sił armii, a wspierając armię lotnictwo może rozpocząć swą działalność od zadań wynikających z potrzeb wojsk w ewentualnej bitwie spotkaniowej.

Podstawą powodzenia w bitwie spotkaniowej jest uprzedzenie przeciwnika w rozwinięciu sił głównych, uchwycenie inicjatywy i narzucenie nieprzyjacielowi walki w niewygodnych dla niego warunkach. DPanc i DZ winny uprzedzić przeciwnika w wejściu i rozwinięciu się na wygodnych rubieżach oraz wykonać uderzenia na skrzydła

i tyły zgrupowania nieprzyjaciela, rozcinając i gromiąc je częściami nim podejda odwoły z głębi.

W tej sytuacji jedno z głównych zadań lotnictwa polegałoby na systematycznym informowaniu dowództwa ogólnowojskowego o manewrze, kierunkach ~~xxxxx~~, tempie i ugrupowaniu nieprzyjaciela, w celu rozszyfrowania jego zamiaru, aby z kolei uniemożliwić mu planowe rozwinięcie sił. Ponadto lotnictwo może być użyte do udaremnienia nieprzyjacielowi rozwinięcia wojsk na dogodnych rubieżach, a także do ogniowego przygotowania ataku na skrzydła lub tyły nieprzyjacielskiego zgrupowania. Wysiłek lotnictwa wykonującego zadania wsparcia winien być skoncentrowany na osłabieniu głównego zgrupowania podczas podchodzenia i w czasie rozwijania się. Obiektami działań lotnictwa będą: środki ogniowe /rakietowe i artyleryjskie/, bataliony czołgów i piechoty zmotoryzowanej w marszu i na rubieżach rozwinięcia oraz stanowiska dowodzenia. Główny sposób działania, to kolejne uderzenia małymi grupami lotnictwa myśliwsko - szturmowego /myśliwsko-bombowego/ wykonywane na podstawie otrzymanych bezpośrednio z pokładu samolotu danych z rozpoznania powietrznego lub na polecenie stanowiska współdziałania lotnictwa. Siły lotnicze przewidziane do wsparcia wojsk w bitwie spotkaniowej dyżurują z zasady na lotniskach. W wyjątkowych wypadkach możliwe jest przebywanie niewielkich grup lotnictwa myśliwsko - szturmowego /myśliwsko-bombowego/ w strefie dyżurowania w powietrzu. Możliwe są wypadki konkretyzowania zadań wsparcia w powietrzu, w czasie lotu grupy do rejonu działań. Wszystkie uderzenia lotnictwa uzgadnia się według miejsca i czasu z artylerią i wojskami rakietowymi armii ogólnowojskowej. Dotyczy to szczególnie uderzeń wykonywanych środkami masowego rażenia.

Jeżeli bitwa spotkaniowa zakończy się niepowodzeniem nieprzyjaciela, może on przejść do obrony lub do działań wstrzymujących, natomiast główne siły naszej armii będą dążyły do szybkiego rozwijania natarcia w głąb, wykorzystując rezultaty uderzeń rakietowo-jądrowych oraz luki w ugrupowaniach wojsk nieprzyjaciela. Główny wysiłek wojsk armii będzie z zasady skierowany na rozgromienie odwołów podchodzących z głębi i dlatego jednym z głównych zadań lotnictwa wykonującego zadania wsparcia ogniowego będzie walka z operacyjnymi odwodami nieprzyjaciela.

Odwody operacyjne mogą być zwalczane w rejonach ześrodkowania, w marszu lub na rubieżach rozwinięcia do przeciwuderzenia. Rezultaty walki lotnictwa z odwodami zależą przede wszystkim od uzyskania o nich niezbędnych danych, a celem walki z odwodami jest maksymalne ich osłabienie i wzbronienie planowego wprowadzenia ich do bitwy. Walkę z odwodami prowadzi się planowo, potęgując uderzenia w miarę ich podchodzenia.

Odwody w rejonach ześrodkowania stanowią w zasadzie obiekt wygodny dla armijnych rakiet operacyjno-taktycznego przeznaczenia. Znacznie trudniejsza jest walka z odwodami w marszu, gdy obiekty podlegające niszczeniu znajdują się w ruchu i gdy trudno jest ustalić miejsce obiektów najważniejszych /środki rakietowo - jądrowe/, które należałoby niszczyć w pierwszej kolejności. Ponadto skuteczność uderzeń jądrowych na kolumny w marszu jest mniejsza, niż skuteczność uderzeń na wojska w rejonach ześrodkowania.

Najbardziej typowymi obiektami działań lotnictwa w walce z odwodami nieprzyjaciela będą wojska w marszu. Lotnictwo myśliwsko - szturmowe /myśliwsko - bombowe/ może zwalczać kolumny nieprzyjaciela stosując zarówno klasyczne środki rażenia jak i broń masowego rażenia, sposobem kolejnych uderzeń małymi grupami z małych wysokości. Obok strat, uderzenia takie są w stanie wstrzymać, lub przynajmniej opóźnić podejście odwo - dów do rubieży wprowadzenia. Najbardziej celowo atakować kolumny w zagłębieniach terenowych, ciążninach, przy mostach i przeprawach, gdyż w ten sposób powstają skupienia wojsk i sprzętu stanowiące najbardziej wrażliwe i opłacalne obiekty działań dla broni jądrowej. Na skupienia wojsk a także na węzły dróg, mosty i przeprawy mogą być wykonywane uderzenia raketami operacyjno-taktycznego przeznaczenia.

Jeżeli nie uda się zniszczyć odwołów w rejonach ześrodkowania i w czasie podejścia, należy niszczyć je w czasie rozwijania do przeciwuderzenia. Zadanie to będzie wykonywane najczęściej przez rakietami operacyjno-taktycznego przeznaczenia i lotnictwo jednocześnie z zadaniem niszczenia zgrupowania rakietowo - jądrowego, nim ono wykona uderzenie przygotowujące przeciwuderzenia. Lotnictwo może wykonywać uderzenia jednoczesne /np. na rozwijające się odwoły/ oraz uderzenia kolejne małymi grupami. Środki rakietowo-jądrowe /nowowykryte/ zwalczą się stosując zasadę wykrywania, rozpoznawania i natychmiastowego

niszczenia tych groźnych środków ogniowych. Do niszczenia broni jądrowej nieprzyjaciela mogą być wykorzystane również siły lecące na wykonanie innych zadań, przez precelowanie ich w powietrzu. Wojska armii ogólnowojskowej w operacji zaczepnej będą korzystały również z rezultatów działań lotnictwa, prowadzonych w ramach walki o przewagę w broni jądrowej i w siłach stosujących tę broń. Walka ta jest prowadzona w skali Frontu /w skali Naczelnego Dowództwa/ stale, niezależnie od rodzaju i charakteru działań wojsk Frontu i wojsk poszczególnych armii ogólnowojskowych. Zwalczanie broni jądrowej i środków służących do jej przenoszenia w ramach wsparcia ogniowego wojsk armii ogólnowojskowej zwiększa ogólne rezultaty głównego zadania wojsk raketowych i lotnictwa w obecnych warunkach, jakim jest walka o przewagę w broni jądrowej i w siłach stosujących tę broń.

W rezultacie rozgromienia nieprzyjacielskiego zgrupowania związki taktyczne armii, zwłaszcza dywizje pancerne mogą przejść do pościgu za wycofującymi się wojskami, dążąc do pełnego rozgromienia odchodzących wojsk przeciwnika. Dla zapewnienia wojskom armii warunków sprzyjających szybkiemu pościgowi, lotnictwo może wykonywać następujące zadania:

- niszczenie ocalałych i nowo wykrytych środków ogniowych;
- udaremnianie zorganizowanego wycofania wojsk i obsadzenia nimi rubieży w głębi obrony;
- dezorganizowanie prac inżynierskich na kolejnych rubieżach w głębi;
- dezorganizowanie pracy tyłów /między innymi wzbronienie ewakuacji/;
- uniemożliwienie zorganizowanego przejścia nieprzyjaciela do obrony.

Jeżeli nieprzyjaciel zdoła obsadzić wojskami rubieże obrony w głębi, niezbędne może okazać się wykonanie uderzeń ogniowych siłami broni raketowej lub lotnictwa, mających na celu przygotowanie ataku i przekamanie rubieży w marszu. Uderzenia wykonuje się na główne zgrupowanie wojsk, punkty oporu i środki ogniowe nieprzyjaciela, zagrażające nacierającym wojskom. Omawiane uderzenia celowo wykonać wówczas, gdy nacierające wojska własne znajdują się jeszcze w bezpośredniej odległości od przedniego skraju atakowanej rubieży /odległość ta zależy od stosowanych środków rażenia/, a jednocześnie zapewniona będzie możliwość natych-

miastowego wykorzystania przez nacierające wojska skutków uderzeń lotnictwa. Pozostałe siły lotnictwa mogą w tym czasie zwalczać odwody nieprzyjaciela, uniemożliwiając im podejście do rejonu przełamania.

Nieprzyjaciel będzie dążył do wykorzystania przeszkód naturalnych jakimi są rzeki. Z punktu widzenia nacierającego, forsowanie rzek winno odbywać się z marszu, bez koncentrowania sił i środków w miejscach forsowania. Przeciwnik natomiast będzie dążył do wzmocnienia odwodami obrony rubieży wodnej. Lotnictwo wspierające wojska podczas forsowania rzek może być użyte do zwalczania podchodzących ku rzece odwodów oraz do niszczenia lub obezwładniania środków ogniowych, przede wszystkim środków rakietowo - jądrowych, które nieprzyjaciel może wykorzystać przeciwko wojskom na przeprawach.

Utrzymaniu dużego tempa działań, a tym samym szybkiemu osiągnięciu celów operacji będą sprzyjały taktyczne desanty powietrzne w sile około batalionu, wysadzane według planu dowództwa armii ogólnowojskowej na tyłach wojsk nieprzyjaciela, w rejonach, uchwycenie i utrzymanie których pomaga w wykonaniu najważniejszych zadań operacji. Taktyczne desanty powietrzne ze względu na to, że posiadają największe możliwości wyzyskania i utrwalenia rezultatów użycia broni jądrowej, przeniesienia działań na tyły nieprzyjaciela i zaatakowania zgrupowania przeciwnika z tyłu lub od strony skrzydeł, mogą wykonywać różne zadania. Mogą na przykład być stosowane dla:

- utrzymania lub zahamowania podejścia odwodów, /uniemożliwienie nieprzyjacielowi zamknięcia wyłomów, powstałych w rezultacie uderzeń jądrowych/;
- uchwycenia przepraw, mostów, przyczółków i innych obiektów na tyłach nieprzyjaciela;
- niszczenia broni rakietowo-jądrowej;
- wykonania zadań rozpoznawczych.

Należy sądzić, że możliwości ogniowe desantów będą zawsze za małe w porównaniu z potrzebami wynikającymi z charakteru wykonywanych zadań i warunków ich wykonania. Stąd duże prawdopodobieństwo angażowania lotnictwa do pomocy wojskom desantu. Pomoc ta może polegać na wykonywaniu zadań rozpoznania, ogniowym przygotowaniu warunków przelotu, wysadzenia i działań desantu na tyłach nieprzyjaciela, osłonie przez lotnictwo myśliwskie przelotu, wysadzenia i działań desantu,

zwalczaniu odwodów nieprzyjaciela kierowanych do rejonu działań desantu /izolacja rejonu/, a także na bezpośrednim uczestniczeniu lotnictwa, głównie lotnictwa myśliwsko - szturmowego, w wykonaniu przez desant zadań, polegających na obezwładnianiu i niszczeniu obiektów, przeciwdziałających wykonaniu zadań.

Zadania wykonywane przez lotnictwo w ogóle w ramach zabezpieczenia wysadzenia i działań taktycznego desantu powietrznego są realizowane w głównej mierze z limitu pozostającego w dyspozycji dowódcy armii lotniczej. Jedynie część zadań /udział w ogniowym przygotowaniu desantowania, taktyczne rozpoznanie lotnicze oraz część zadań ogniowego wsparcia wojsk desantu podczas wykonywania przez nie zadań bojowych/ może być wykonana z limitu dowódcy armii ogólnowojskowej. Głównymi obiektami działań lotnictwa myśliwsko - szturmowego będą środki ogniowe, punkty oporu i bliskie odwody zagrażające bezpośrednio wojskom desantu.

Limit lotów środków transportowych /śmigłowce, samoloty/ niezbędny dla przetransportowania taktycznego desantu powietrznego, planowanego w armii ogólnowojskowej, przydziela każdorazowo sztab Frontu.

W natarciu wzdłuż wybrzeża morskiego lotnictwo może również brać udział w opanowaniu cieśnin i wysp przybrzeżnych, a także w zwalczaniu nieprzyjacielskich sił morskich, zagrażających skrzydłu nacierających wojsk.

Udział lotnictwa w operacji zaczepnej zależy w dużym stopniu od warunków manewrowania. Jedynie terminowy manewr lotniskowy lotnictwa frontowego w ślad za nacierającymi wojskami może zapewnić warunki maksymalnego wykorzystania możliwości lotnictwa. Problem o tyle istotny, że przy średnim tempie natarcia równym około 80 km/godę, będące w dyspozycji dowództwa AL bataliony budowy lotnisk nie są w stanie przygotować dla oddziałów lotniczych niezbędnej ilości lotnisk. W związku z tym zachodzi potrzeba uchwytowania w stanie eksploatacyjnym lotnisk nieprzyjaciela przez czołowe związki i oddziały lądowe oraz przez grupy desantowe i zabezpieczenie uchwyconych lotnisk aż do przybycia lotniczych organów tyłowych. W ten sposób można przyspieszyć przebazowanie oddziałów lotniczych szczególnie oddziałów lotnictwa myśliwsko-szturmowego i lotnictwa myśliwskiego, co z kolei usprawni wykonanie zadań wsparcia ogniowego i zadań osłony nacierających wojsk.

4. Planowanie działań bojowych lotnictwa wykonującego zadania wsparcia w operacji zaczepnej armii.

Podstawą do planowania działań lotnictwa w operacji zaczepnej armii są:

- decyzja dowódcy Frontu;
- plan działań bojowych armii lotniczej;
- plan operacji armii ogólnowojskowej /APanc/;

Dowódca Frontu w swej decyzji określa między innymi limit lotów bojowych wydzielony dla poszczególnych armii na operację oraz zasady realizacji lotniczego wsparcia ogniowego w pasie działań poszczególnych armii.

Plan działań bojowych armii lotniczej będący decyzją dowódcy AL opracowuje się orientacyjnie na całą operację frontową z uwzględnieniem zadań /bliższych i dalszych/ poszczególnych armii. Plan uwzględnia limit lotów wydzielony dla wsparcia operacyjnych związków ogólnowojskowych i orientacyjnie określa wykorzystanie tego limitu według zadań i dni operacji /szczegółowo na jeden dzień, niekiedy na dwa dni/.

Armia ogólnowojskowa w oparciu o otrzymany limit planuje działania bojowe lotnictwa według zadań, które mają być wykonane przez wojska armii w poszczególnych dniach operacji.

W okresie przygotowywania operacji zaczepnej można jedynie dokonać ogólnego podziału przydzielonego armii limitu lotów bojowych według przewidywanych zadań armii ogólnowojskowej i według dni operacji /tabela nr 1/. Szczegółowe planowanie wykorzystania limitu lotów bojowych jest możliwe na okres nie dłuższy jak jeden dzień /tabela nr 2/. W toku operacji działania lotnictwa planuje się kolejno na każdą następną dobę /dzień, noc/. W planowaniu uwzględnia się także potrzeby w samolotach - nosicielach, wydzielonych do wsparcia armii oraz sposób zabezpieczenia uderzeń jądrowych i kontrolę rezultatów tych uderzeń. Dane te sztab armii ogólnowojskowej uzyskuje od sztabu armii lotniczej.

Tabela nr 1.

Podział przydzielonego armii limitu lotów bojowych wg zadań i dni operacji /armia otrzymuje na okres D1-D4: 12 p/1 LMSz/ -
- wariant.

Lp.	Zadania armii ogólnowojskowej	Wykorzystanie limitu w/g zadań i orientacyjny termin realizacji /w p/1/.			Uwagi
		D1	D2	D3-D4	
1.	Rozbicie czołowych korpusów armijnych	2			
2.	Rozbicie odwodów operacyjnych	1	2	1	
3.	Forsowanie rzeki "N"			1	
4.	Opanowanie rubieży A-B			1	
5.	Rozpoznanie taktyczne	1	1	2	
	R a z e m :	4	3	5	

Uwaga: Jeżeli nie ma możliwości dokonania uzasadnionego podziału limitu lotów bojowych na końcowe dni operacji, część limitu pozostawia się na ten okres i przeznaczenie precyzuje się już w toku operacji. Przyjęty podział limitu może ulec zmianie w zależności od rozwoju sytuacji.

Zwalczanie broni rakietowo-jądrowej nie zostało wydzielone jako oddzielne zadanie wojsk armii, gdyż stanowi ono z zasady główną część każdego zadania.

W wypadku przydzielenia armii limitu lotów innych rodzajów lotnictwa /LMB- LRT/ lub bomb jądrowych, podział ich /limitu, bomb jądrowych/ w/g zadań armii i dni operacji przeprowadza się podobnie, jak podany wyżej podział limitu lotów bojowych LMSz.

Tabela nr 2.

Plan wykorzystania limitu lotów bojowych w pasie natarcia armii na D1.

L.p.	Zadania lotnictwa	Orientacyjny czas wykonania	Dysponent	Wykonawca ^{1/}	Limit lotów bojowych /w e/l/	Uwagi
1.	Wsparcie 4 DPanc w bitwie spotkaniowej.	od G do G+4 godz.	Dowódca 4 DPanc	4 pLMSz	3	
2.	Ogniove przygotowania wysadzenia desantu taktycznego.	w drugiej połowie D1	Dowódca 7 DZ	4 pLMSz	1	
3.	Opóźnienie podejścia odwodów.	- " -	Dowódca A	7 pLMSz	3	
4.	Taktyczne rozpoznanie.	w ciągu D1	szef oddz. rozp.	3/7 plmsz	3	
5.	Odwód dowódcy armii.		dowódca A	4 plmsz	2	
R a z e m :					12	

Dokument ten zawiera również przedsięwzięcia organizacyjne, zapewniające zrzut bomb atomowych z limitu dowódcy armii ogólnowojskowej, w czasie i miejscu każdorazowo przez w/w określonym.

Jeden egzemplarz planu posyła się do sztabu AL.

1/ Rubrykę wypełnia się po uzyskaniu ze sztabu AL wykonawców poszczególnych zadań w danym dniu operacji.

Tak więc podstawą do szczegółowego planowania działań lotnictwa w pasie określonej armii jest decyzja dowódcy danej armii oraz przewidziany na dany dzień limit lotów bojowych, potwierdzony przez sztab AL. Plan wykorzystania limitu lotów bojowych na poszczególne dni operacji opracowuje każdorazowo zespół SWL wspólnie z oddziałem operacyjnym sztabu armii ogólnowojskowej i jest on częścią planu współdziałania opracowywanego^w sztabie armii ogólnowojskowej przy udziale personelu SWL /wzór planu współdziałania - załącznik/.

5. Współdziałanie lotnictwa z wojskami armii oraz dowodzenie lotnictwem.

Współdziałanie lotnictwa z wojskami lądowymi powinno być zorganizowane zawczasu, przed rozpoczęciem działań, na podstawie decyzji odpowiedniego szczebla dowodzenia.

Jednolite zasady współdziałania lotnictwa z wojskami lądowymi obowiązujące w pasie działań Frontu określa sztab Frontu. W ramach tych zasad na szczeblu armii ogólnowojskowej /APanc/ określa się szczegóły współdziałania, z uwzględnieniem konkretnych warunków operacyjno-taktycznych, terenowych i atmosferycznych. Organizatorem współdziałania wojsk armii z lotnictwem wykonującym zadania w ramach wydzielonego limitu oraz koordynatorem działań lotnictwa z działaniami wojsk armii w toku operacji jest dowódca armii ogólnowojskowej /APanc/. Współdziałanie organizuje się w okresie zagrożenia, na podstawie decyzji dowódcy armii ogólnowojskowej /APanc/ i decyzji dowódcy AL, według wariantów, uwzględniając różne możliwe warunki rozpoczęcia i prowadzenia operacji. Po rozpoczęciu wojny i w toku trwania operacji zagadnienia współdziałania konkretyzuje się, przystosowując rozwiązania i treść dokumentów współdziałania do zaistniałej sytuacji operacyjno - taktycznej.

Charakter zadań wykonywanych przez lotnictwo w ramach wydzielonego limitu wymaga bardzo ścisłego, taktycznego współdziałania lotnictwa z wojskami armii, przede wszystkim z wojskami raketowymi i artylerią. Wiele uderzeń będzie wykonywanych wspólnie przez wojska armii i lotnictwo. Stąd wynika potrzeba ścisłej koordynacji działań według czasu, według rubieży, a nawet według zwalczanych obiektów z uwzględnieniem realnych możliwości artylerii, wojsk raketowych i lotnictwa. Niezbędne jest przy tym jednolite zrozumienie celu wspólnych działań, zrozumienie planu realizacji wspólnie wykonywanych zadań taktycznych i roli poszczególnych wykonawców.

W warunkach współdziałania taktycznego duże znaczenie posiada zagwarantowanie wzajemnego bezpieczeństwa i pełnego wzajemnego wykorzystania rezultatów uderzeń. Rozwój techniczny sprzętu lotniczego powoduje, że zagadnienia współdziałania lotnictwa z wojskami lądowymi komplikują się coraz bardziej. Wzrost skuteczności środków rażenia zwiększył zagrożenie własnych wojsk, tym bardziej, że i powierzchnia rozrzutu wzrasta wraz ze zwiększeniem prędkości lotu samolotu w chwili zrzutu bomby. Współdziałanie powinno zabezpieczać przed wzajemnym rażeniem, powinno gwarantować bezpieczeństwo własnych wojsk. Skutki nawet najmniejszych niedokładności w realizacji współdziałania w warunkach stosowania broni masowego rażenia będą wielokrotnie groźniejsze niż w warunkach stosowania wyłącznie klasycznych środków rażenia. Podobnie wygląda sprawa bezpieczeństwa lotnictwa, którego zagrożenie wzrasta ze względu na stosowanie przez wojska rakietowe broni jądrowej.

Istotne znaczenie posiada wspólny system wzajemnego rozpoznawania i informowania. Charakter wzajemnej informacji i częstotliwość przekazywania wiadomości muszą odpowiadać wzajemnym potrzebom, różnym na różnych szczeblach dowodzenia. Efekt wspólnych działań wymaga wzajemnego zrozumienia potrzeb. Dobre rezultaty współdziałania zapewnić może jedynie wzajemny, obiektywny stosunek do potrzeb i możliwości współdziałających stron.

Wszystko to wymaga stałego bezpośredniego kontaktu między dowództwem /sztabem/ armii ogólnowojskowej i kompetentnym organem lotnictwa frontowego. Kontakt ten winien zapewniać stałe informowanie się wzajemne o zmianach sytuacji, o planowanych działaniach wojsk armii i lotnictwa, o przebiegu realizacji planów itp. W warunkach naszych sił zbrojnych obecność zespołu SWL na stanowisku dowodzenia dowódcy armii ogólnowojskowej zapewnia bezpośredni kontakt przedstawicieli reprezentujących współdziałające ze sobą wojska. W uzasadnionych wypadkach, np. przy SD armii nacierającej na oddzielnym kierunku operacyjnym, może być zorganizowane wysunięte SD dowódcy armii lotniczej. Z WSD AL dowodzi zwykle zastępca dowódcy AL. Funkcje jego sztabu /SD/ spełnia SWL przy danej armii, uzupełniony w razie potrzeby oficerami ze sztabu AL.

Charakter pracy personelu SWL wymaga znajomości:

- decyzji dowódcy AL /plan działań AL w operacji frontowej/;
- stanu i możliwości związków i oddziałów AL, które mają wykonywać zadania na korzyść danej armii;
- sytuacji operacyjno-taktycznej w pasie działań armii;
- celów i zadań armijnej operacji zaczepnej;
- zamiaru dowódcy armii.

Dowódca SWL korzystając w niezbędnym zakresie z pomocy innych oficerów zespołu ocenia sytuację lotniczą na kierunku działań danej armii, przede wszystkim warunki działań lotnictwa, warunki współdziałania lotnictwa z wojskami armii i warunki dowodzenia oraz określa możliwości wykonania przez lotnictwo zadań wsparcia ogniowego i innych zadań w pasie działań danej armii, uwzględniając wpływ przewidywanych warunków atmosferycznych na użycie poszczególnych rodzajów lotnictwa.

Następnie, zgodnie z wytycznymi dowódcy armii ogólnowojskowej przygotowuje własne wnioski i propozycje odnośnie użycia lotnictwa w ramach wydzielonego limitu lotów bojowych oraz informację o działaniach lotnictwa, planowanych w skali Frontu /AL/; a mających wpływ na wykonanie zadań przez wojska danej armii. Propozycje dowódcy SWL winny zapewnić najbardziej uzasadnione w danej sytuacji wykorzystanie będącego w dyspozycji dowódcy armii limitu lotów bojowych. Po zapoznaniu się z propozycjami, dowódca armii, do którego należy ostateczna decyzja odnośnie wykorzystania posiadanego limitu lotów bojowych, akceptuje je lub wprowadza zmiany.

Kolejny etap pracy personelu SWL to opracowanie wspólnie z oddziałem operacyjnym sztabu armii planu współdziałania lotnictwa z wojskami armii. Opracowując plan współdziałania należy uwzględniać:

- limit lotów bojowych, wydzielony dla armii na operację /lub na poszczególne dni operacji/;
- możliwości lotnictwa w ramach wydzielonego limitu;
- możliwości użycia lotnictwaⁱ wojsk raketowych z punktu widzenia obiektów, czasu i sposobów wykonania uderzeń, zwłaszcza uderzeń jądrowych;
- możliwości wykonania jednoczesnych uderzeń lotnictwa i raket operacyjno-taktycznego przeznaczenia w jednym rejonie lub na te same obiekty.

Ponadto plan winien uwzględniać najbardziej uzasadnione sposoby:

✓ a/ Wzajemnego informowania o sytuacji lądowej i powietrznej na przykład o:

- osiągnięciu przez wojska armii określonych rubieży /aby umożliwić sztabom lotniczemu śledzenia rozwoju sytuacji na polu walki/;
- czasie i miejscu oraz rodzaju wybuchów jądrowych wykonywanych przez wojska raketowe i lotnictwo;
- strefach skażeń promieniotwórczych;
- rezultatach uderzeń lotnictwa i wojsk raketowych.

✓ b/ Oznaczenia przedniego skraju własnych wojsk /za pomocą rakiet, dymów, radiotechnicznych środków, podczerwieni, środków świetlnych, pirotechnicznych i innych/. Wojska oznaczają zwykle przedni skraj po otrzymaniu odpowiedniego sygnału od lecącej grupy, gdy ta znajduje się w odległości około 20 km przed linią styczności bojowej.

Plan współdziałania uwzględnia również możliwości:

- ✓ - wykorzystania środków ogniowych armii dla obezwładnienia środków obrony przeciwlotniczej na korzyść lotnictwa;
- ✓ - uchwytowania przez wojska armii lotnisk nieprzyjaciela w stanie eksploatacyjnym i zabezpieczenia ich do czasu przybycia lotniczych organów tyłowych.

W części dotyczącej dowodzenia plan współdziałania winien uwzględniać możliwości:

- ✓ - precyzowania zadań lotnictwa przez SWL /określanie obiektów działań i czasu wykonania uderzeń/ przed startem i w powietrzu;
- ✓ - wywołania grup lotniczych bezpośrednio z lotnisk lub za pośrednictwem stanowiska dowodzenia dywizji lotniczej;
- ✓ - zmiany zadań grup lecących na wykonanie wcześniej postawionego zadania /możliwości przecelowania lotnictwa/;
- ✓ - naprowadzania samolotów na cele lub wyprowadzania ich w rejon działań;
- ✓ - przesunięcia SWL w toku operacji.

Ponadto plan współdziałania zawiera sygnały:

- ✓ - wzajemnego rozpoznawania i wskazywania celów /szczególnie ważne w warunkach działań manewrowych, w nocy, w trudnych warunkach atmosferycznych oraz przy lotach na dużych prędkościach/;

- zabraniające wykonania planowanego uderzenia, jeżeli okaże się niecelowe lub zagraża własnym wojskom.

Plan współdziałania opracowuje się z zasady na całą operację. Niekiedy, zwłaszcza w początkowym okresie wojny, ze względu na brak danych o sytuacji plan współdziałania będzie mógł być opracowywany tylko na jeden dzień, lub nawet na okres wykonywania przez wojska armii określonego zadania /bitwa spotkaniowa, forsowanie przeszkody wodnej, odparcie przeciwuderzenia itp/. Następnie, w miarę możliwości plan ulega rozwinięciu i konkretyzacji. W każdym wypadku praca SWL związana z organizacją współdziałania lotnictwa z wojskami armii powinna być wykonywana sprawnie i szybko, aby wszystkie niezbędne dane dotyczące współdziałania mogły dotrzeć na czas do taktycznych związków i oddziałów lotniczych /wzór planu współdziałania - załącznik/.

Gdy zadania na operację zostaną przez dowódcę armii określone, personel SWL winien zapoznać się dokładnie z zadaniami poszczególnych taktycznych związków ogólnowojskowych, a także z planami ich realizacji. Zapewni to pełniejsze zrozumienie roli lotnictwa wykonującego zadania na korzyść tych związków. W razie potrzeby dowódca SWL może nawiązać kontakt z dowódcami taktycznych związków ogólnowojskowych, na korzyść których lotnictwo ma wykonywać zadania, w celu ewentualnego sprecyzowania zagadnień współdziałania, interesujących obydwie strony.

Jeżeli np. lotnictwo ma wykonać uderzenie przygotowujące forsowanie z marszu rubieży wodnej na korzyść określonej DZ, to celowo uzgodnić z dowódcą tej dywizji kto poda sygnał i kiedy /w jakim położeniu zainteresowanej DZ/ do dowódcy związku /oddziału/ lotniczego, wykonującego to zadanie, aby uderzenie lotnictwa zostało wykonane w bezpiecznej odległości od własnych wojsk, a jednocześnie, by zapewniało możliwość natychmiastowego wykorzystania przez DZ skutków uderzenia lotniczego. W takich wypadkach można przewidzieć wysłanie ze składu SWL przedstawiciela lotnictwa z środkami łączności do DZ. Zadaniem przed - stawiciela byłoby informowanie dowódcy SWL lub bezpośrednio dowódcy taktycznego związku lotniczego /oddziału lotniczego/ o sytuacji przed frontem DZ, i określanie wspólnie z dowódcą DZ, i czasu uderzeń lotnictwa. W uzasadnionych wypadkach przedstawiciel lotnictwa przy taktycznym związku ogólnowojskowym korzysta z prawa podania sygnału startu dla grupy wykonującej zadanie. Może on być również wykorzystany do naprowadzania grupy

na cel, spełniając w tym wypadku rolę posterunku naziemnego naprowadzania/PNN/.

Naprowadzanie lotnictwa na cele naziemne /lub wyprowadzenie grup lotniczych w rejon działań/ może odbywać się tak, że z etatowych posterunków naziemnego naprowadzania, rozwiniętych w terenie na kierunku planowanych działań lotnictwa. Możliwości PNN zależą od wyposażenia technicznego /radiolokacyjny sprzęt techniczny, ~~wzkrk~~ urządzenia telewizyjne, a niekiedy tylko radiostacja na BTR/.

W toku operacji dowódca SWL znajduje się w pobliżu dowódcy armii ogólnowojskowej i informuje go o przebiegu wykonywania zadań przez lotnictwo. W razie potrzeby przedstawia propozycje dalszego użycia lotnictwa. Dowódca armii ze swej strony informuje dowódcę SWL o postępach natarcia, zapoznaje z zamiarem dalszego działania i decyduje o wykorzystaniu posiadanego limitu lotów bojowych. Na tej podstawie dowódca SWL, który ponadto winien orientować się w sytuacji i znać stan lotniczych jednostek bojowych, konkretyzuje zadania wsparcia lotniczego i przekazuje je do wykonawców. Dowódca SWL winien znać sytuację oddziałów lotniczych, wykonujących zadania wsparcia ogniowego. Niezbędne dane informacyjne otrzymuje ze sztabu AL lub bezpośrednio z DLMsz /plmsz/.

Dowodzenie lotnictwem wykonującym zadania wsparcia ogniowego jest scentralizowane w skali armii lotniczej. Oznacza to, że taktyczne związki lotnicze /samodzielne oddziały lotnicze/ wykonują zadania wsparcia według jednolitego planu działań armii lotniczej. Zadania otrzymywane od dowódcy AL zawierają: w jakim czasie, jakimi siłami i środkami oraz jakim sposobem należy wspierać nacierające wojska armii, a także jakie zadania w ramach wsparcia należy wykonywać /charakter obiektów zwalczanych w ramach wsparcia ogniowego/. Sztab armii lotniczej określa także sposoby zabezpieczenia i dowodzenia oraz informuje o zasadach współdziałania obowiązujących w pasie działań Frontu. Zadania przekazywane są zwykle ze sztabu AL do taktycznych związków /oddziałów/ lotniczych w formie rozkazów bojowych lub zarządzeń z zasady na dzień, niekiedy na oddzielne uderzenia.

W wypadku stawiania zadań na uderzenie jądrowe podaje się w treści zadania: punkt zerowy, wykonawcę, moc pocisku jądrowego /ekwiwalent trotylowy/, rodzaj i wysokość wybuchu, czas

uderzenia oraz sposób zabezpieczenia i sposób kontroli rezultatów. Takie są kompetencje dowódcy AL w zakresie dowodzenia lotnictwem wykonującym zadania wsparcia ogniowego w ramach przydzielonego armii ogólnowojskowej limitu lotów bojowych i limitu bomb jądrowych. Z kolei o kompetencjach dowódcy armii ogólnowojskowej /APanc/.

Jak wyżej podano dowódca armii ogólnowojskowej dokonuje podziału przydzielonego mu na dany dzień limitu według zadań wykonywanych przez wojska armii oraz konkretyzuje zadania, określając obiekty podlegające zniszczeniu /obezwładnieniu/, czas uderzeń i wymagany rezultat oraz siły przewidziane na wykonanie całego zadania.

Tak więc decyzje na wykonanie zadań /uderzeń/ w ramach przydzielonego armii limitu są podejmowane na SD dowódcy armii ogólnowojskowej, a następnie za pośrednictwem SWL są przekazywane do wykonawców, określonych wcześniej przez sztab AL. Sygnał startu /lub czas uderzenia/ może być podany przez SWL bezpośrednio na SD pułku lotniczego, lub na SD DLMSz.

Ponieważ zadania przekazywane przez SWL nie mogą być zaskoczeniem dla wykonawcy, sztab armii ogólnowojskowej za pośrednictwem SWL winien możliwie zawczasu uprzedzić wykonawcę /DLMSz, plmsz/ o przewidywanych zadaniach. Odstęp czasowy między wywołaniem grupy lotniczej i wykonaniem przez nią zadania zależy od stopnia znajomości zadania i obiektu działań. Jeżeli załogi znają obiekt działań, lub przynajmniej znają jego położenie, omawiany odstęp czasowy będzie się w zasadzie pokrywał z czasem potrzebnym na start, zbiórkę i dolot grupy do celu. Jeżeli obiekt działań nie jest załogom znany, należy dodać odpowiednią ilość czasu na studiowanie obiektu. Jeżeli nieznanne jest miejsce rozmieszczenia obiektu, należy przewidzieć czas na jego odszukanie i rozpoznanie.

Dowódca taktycznego związku /oddziału/ lotniczego, znając obiekt i czas działań oraz wymagany rezultat i limit lotów, jaki na dane zadanie został przez dowódcę armii ogólnowojskowej wydzielony, określa w ramach tego limitu ilość i skład grup taktycznego przeznaczenia i ich szczegółowe zadania oraz sposoby wykonania uderzeń. Skład grup taktycznego przeznaczenia wykonujących poszczególne uderzenia, zależy nie tylko od charakteru zwalczanych obiektów i wymaganego rezultatu działań lecz także od charakteru przeciwdziałania ze strony środków obrony przeciwlotniczej,

od sposobu wykonania zadania, aktualnych możliwości zabezpieczenia itp.

SWL w toku operacji przesuwa się wraz z SD armii ogólnowojskowej i dlatego winno ono być ruchome i przygotowane do pracy w warunkach częstych, nieoczekiwanych zmian sytuacji na ziemi i w powietrzu.

Dla zapewnienia ciągłości pracy SWL w toku operacji praktykuje się niekiedy /na ćwiczeniach/ tworzenie z personelu SWL dwóch zespołów. Gdy jeden zespół /pracujący np. przy ZSD lub WSD armii/ przesuwa się do przodu, drugi /rozwinęty przy SD armii/ w tym czasie pracuje. Gdy drugi przesuwa się, pierwszy pracuje.

Z A K O Ń C Z E N I E

Przyjęte w naszych siłach zbrojnych zasady organizacji i realizowania lotniczego zabezpieczenia operacji zaczepnej armii wynikają z organizacyjnego ustawienia naszego lotnictwa bojowego. Jak wiadomo armia ogólnowojskowa własnego lotnictwa bojowego nie posiada. Występuje ono dopiero na szczeblu Frontu. Udział lotnictwa w operacji zaczepnej armii zależy od roli i miejsca armii w operacji frontowej i obejmuje działalność związaną z:

- wywalczeniem przewagi w broni jądrowej i w siłach stosujących tę broń;
- ogniowym wsparciem wojsk armii;
- rozpoznaniem lotniczym;
- transportem lotniczym.

Lotnicze wsparcie ogniowe wojsk armii jest jedną z głównych form pomocy ze strony lotnictwa na rzecz wojsk armii. Zadania lotnictwa wykonywane w ramach wsparcia ogniowego są realizowane wspólnie z wojskami raketowymi /operacyjno-taktycznego przeznaczenia oraz z innymi rodzajami wojsk armii ogólnowojskowej. Dla wsparcia wojsk armii wydzielona została określona liczba lotów bojowych /głównie lotnictwa myśliwsko-szturmowego/ i bomb jądrowych na poszczególne dni operacji. W ramach tego limitu lotnictwo wykonuje zadania na korzyść wojsk armii głównie związane z niszczeniem ważnych obiektów małych i ruchomych, przede wszystkim środków raketowo-jądrowych i odwodów.

Można spotkać się z twierdzeniem, że najlepsze warunki współdziałania lotnictwa z wojskami armii zapewniłoby przy - dzielanie każdej armii ogólnowojskowej nie limitu lotów bojowych, lecz określonych sił lotnictwa, którymi dowódca operacyjnego związku ogólnowojskowego dysponowałby według własnego uznania. Niewątpliwie takie rozwiązanie ma swoje dodatnie strony. Przede wszystkim dowódcy ogólnowojskowi mieliby większą pewność, że posiadane siły wykorzystają ściśle według własnego planu. Poza tym długotrwała współpraca jakiegoś oddziału czy związku lotniczego z wojskami tej samej armii sprzyjałaby lepszemu wykonaniu wspólnych zadań.

Ale są też i minusy w takim rozwiązaniu. Przyjmijmy, że cztery pułki lotnictwa myśliwsko-szturmowego ze składu armii lotniczej zostały rozdzielone między trzy armie ogólnowojskowe, z których każda otrzymała po jednym pułku lotnictwa myśliwsko-szturmowego. Jeden pułk dowódca AL zachowuje do własnej dyspozycji. Każdy z dowódców armii uzyska wprawdzie większą swobodę w planowaniu użycia lotnictwa dla wsparcia własnych wojsk, ale tylko siłami jednego pułku. Jeżeli więc jakieś zadanie będzie wymagało użycia większych sił niż jeden pułk lotniczy, to bez względu na to, czy sąsiednie armie w danej chwili wykorzystują swoje pułki, czy też nie, dowódca ~~omawianej~~ armii musi rozłożyć w czasie wykonania zadania przez lotnictwo /co nie zawsze będzie możliwe/, albo w ogóle zrezygnować z jego wykonania.

Centralne planowanie użycia lotnictwa w operacji umożliwia pełne wykorzystanie manewrowych właściwości lotnictwa, umożliwia szybkie skoncentrowanie sił armii lotniczej dla wykonania najważniejszych w danej sytuacji zadań w równym stopniu na kierunku działań każdej armii ogólnowojskowej /APanc/.

Dlatego w warunkach posiadania stosunkowo skromnych sił lotnictwa frontowego przydziela się nie siły, a jedynie limit lotów bojowych. Niewątpliwie stan posiadania w postaci limitu lotów bojowych nie jest wygodny dla dowódcy armii ogólnowojskowej, bo chociaż sztab armii planuje jego użycie, to przecież nie do pomyślenia jest sytuacja, w której armijne plany ograniczałyby swobodę użycia lotnictwa w skali Frontu. Stąd wniosek, że możliwe są sytuacje, w których dowódca armii ogólnowojskowej może nie otrzymać żadnych sił dla zrealizowania własnych zadań nawet w ramach przydzielonego mu wcześniej limitu lotów bojowych.

Załącznik - Plan współdziałania lotnictwa z wojskami armii
ogólnowojskowej w operacji zaczepnej.

Szef Katedry Taktyki Lotnictwa
Wsparcia

/-/ płk dr Eugeniusz BEJGIER

Wykonano w 60 egz.

Egz. nr 1-60-BT
Wyk. Bejgier, płk
Druk JD, dnia 13.5.64r.
nr ks. 1319/WW.

Załącznik

/Wzór jednego z wariantów/

Plan współdziałania lotnictwa z wojskami "N" armii
w operacji zaczepnej w czasie od do

- I. Cel operacji armijnej i główne zadania wojsk "N" armii. *z myśli pnuweli*
- II. Zadania lotnictwa wykonywane w/g planu Frontu na korzyść "N" armii w zakresie:
 - 1/ osłony wojsk armii przed rozpoznaniem i uderzeniami z powietrza;
 - 2/ wsparcia ogniowego;
 - 3/ rozpoznania lotniczego;
 - 4/ transportu powietrznego.*2 zaobserwacja str. 72 a uzupeł*
- III. Limit lotów bojowych lotnictwa myśliwsko-szturmowego /LMB, IRT, bomb jądrowych/ w dyspozycji dowódcy "N" armii i orientacyjny jego podział w/g zadań i dni operacji. *zadania? str. 93*
- IV. Plan wykorzystania limitu lotów bojowych w pasie natarcia "N" armii w D1. /Kolejno na każdy następny dzień operacji plan wykorzystania limitu lotów bojowych opracowuje się w przeddzień/. *tabella str 72*
- V. Zadania wojsk armii wykonywane na korzyść lotnictwa w zakresie:
 - 1/ obezwładnienia i niszczenia środków OPL;
 - 2/ uchwytowania lotnisk nieprzyjaciela w stanie eksploatacyjnym.*? zasob*
- VI. Sposoby wzajemnego informowania o sytuacji lądowej i powietrznej oraz sposoby oznaczania przedniego skraju przez wojska armii. *zobac*
- VII. Dowodzenie lotnictwem wykonującym zadania w ramach przydzielonego armii limitu lotów bojowych oraz system łączności /SD, PNN/. *SWL pm SD 3D*

Załącznikami do planu współdziałania mogą być: tabele sygnałów wzajemnego rozpoznawania i wskazywania celów, schematy i dane łączności, schematy celów itp. oraz schemat bazowania oddziałów lotniczych, wykonujących zadania wg. planu armii i inne materiały niezbędne dla zapewnienia sprawnej realizacji zadań wsparcia lotniczego w pasie danej armii.

Podpisy:

DOWÓDCA "N" ARMII

DOWÓDCA AL

/z upoważnienia d-cy AL może podpisać dowódca SWL/